

Kırmızıfare

çocuklar için edebiyat dergisi

Cilt: 7 Sayı: 86

Aralık 1998

Sarah Jane:
Deniz Kıyısındaki
Tatil
Jill Arabay
Ferit Avcı s.6

Yaşlı Kadın ve
Domuzu s.24

Katil Balinalar
s. 18

Mamutlar: Eski
Ev Sahiplerimiz
s. 22

Çocuktum
Ufacıktım:
Tavanarasındaki
Eski Lamba s. 20

Mavibulut

Kırmızıfare Çocuklar İçin Edebiyat Dergisi 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 55. maddesi gereğince incelenmiş, eğitim ve öğretim açısından 24 Aralık 1990 tarihli, 2328 sayılı Tebliğler Dergisi'nde okullara tavsiye edilmiştir.

Kırmızıfare

ISSN 1300-3291
çocuklar için edebiyat dergisi

Cilt: 7 * Sayı: 86 * Aralık 1998

Sahibi ve Sorumlu Müdürü: Fatih Erdoğan

Danışma Kurulu:

Prof. Dr. Meral Alpaya, Ferit Avcı, Yıldırım Derya, Mustafa Eremektar, Turan Yüksel

Abone Servisi:

Selma Erdoğan

*

Kapak:

Dağıstan Çetinkaya

Ayda bir çıkar.

Fiyatı: 450.000TL

Abonelik Bedeli:

Yıllık 12 sayı: 4.950.000TL

Baskı: Yaylacık Matbaası (567 80 03)

MAVİBULUT YAYINLARI

Yeniçarşı Cad. 33 Ferah Ap. Kat:4 80060 Galatasaray İstanbul

Tel: (0212)252 63 75-76 * Faks: (0212)244 08 60

mavibulut@superonline.com

Neler yazılıyor, çiziliyor,
yayınlanıyor?

Çocuk edebiyatı konulu
araştırmalar, makaleler,
değerlendirme yazılar...
Her yaş için en güzel
kitaplar...

Çocuk edebiyatının sağlıklı
bilgi kaynağı...
3 aylık dergi

0212-252 63 75

MERHABA

Önceki sayımızda biraz değişeceğimizi duyurmuştuk. İşte bu değişimin başladığı ilk sayı elinizde. Değişim yalnızca kağıt cinsi ve sayfa sayısı ile sınırlı kalmayacak. Konularımız çeşitlenecek ve ilgi alanımız genişleyecek.

Bu yılın bitimiyle 86.sayımıza ulaştık. 2000 yılı yayınevimizin 20. yılı, Kırmızıfare'mizin de 10. yılı olacak. İlk abonelerimizin şimdi üniversiteye hazırlandığını düşünürsek Kırmızıfare'nin ne kadar uzun bir süredir yayımlanmakta olduğu daha iyi anlaşılır. Ne diyelim? Ne mutlu bize ki yine okurlarımızın çabasıyla ayaktayız.

Kırmızıfare'mizi 10. yılına ulaştırdıkları için okurlarımıza, yazarlarımıza, çizerlerimize ve dergimizi kütüphanelerimiz aracılığıyla ülkenin her yanındaki çocuklara gönderebilmemizi sağlayan Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'ne Teşekkür ederiz.

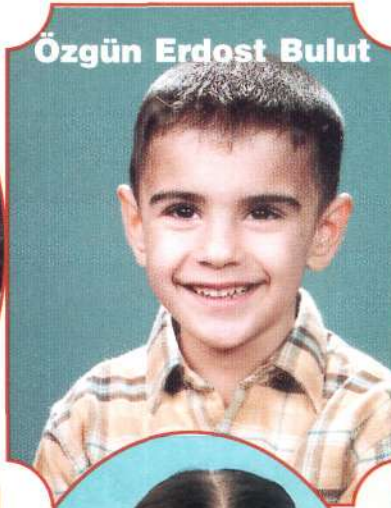
Edebiyat ve sevgi dolu bir yıl dileriz.

Fatih Erdoğan

Aboneliklerini yenileyerek ücretsiz fotoğraf baskılı tişörtlerini alan abonelerimiz:

Emine Eraküçük

Özgün Erdost Bulut

Dicle Deniz Bulut

Halenur Yavuz

Nurpa Yavuz

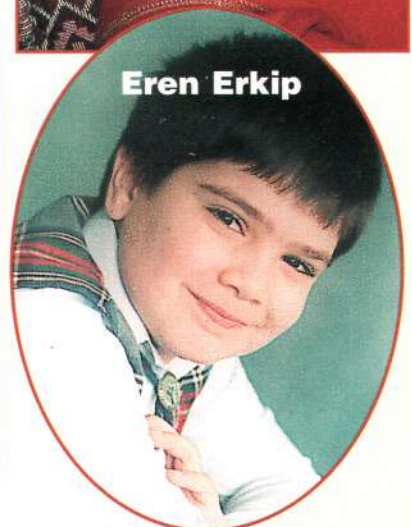
Meriç Ertör

Eren İlhan

Hazal Yazgan

Eren Erkip

Saralı Jane Öyküleri
Yazan: Jill Atabay, Resimler Ferit Avcı

Deniz Kıyısındaki Tatil

Sarah Jane kızamık olmuştu. Boğazı ve başı ağrıyordu. Göğsü beneklerle doluydu. Doktora endişeyle sordu. "İyileşecek miyim?" Doktor güldü. "Tabii ki iyileşeceksin. Ama uslu olmalısın. Yatağından kalkma ve çok fazla okuma. Gözlerin

rahatsız olabilir," dedi.

Sarah Jane içini çekti. İyileşmeyi o da istiyordu, ama bazen bunun gerçekleşmeyeceğini düşünüyordu. Öykülerdeki hanımefendiler gibi, yattığı yerde daha da zayıflayıp solarken asla sızlanmadan, ağlayan

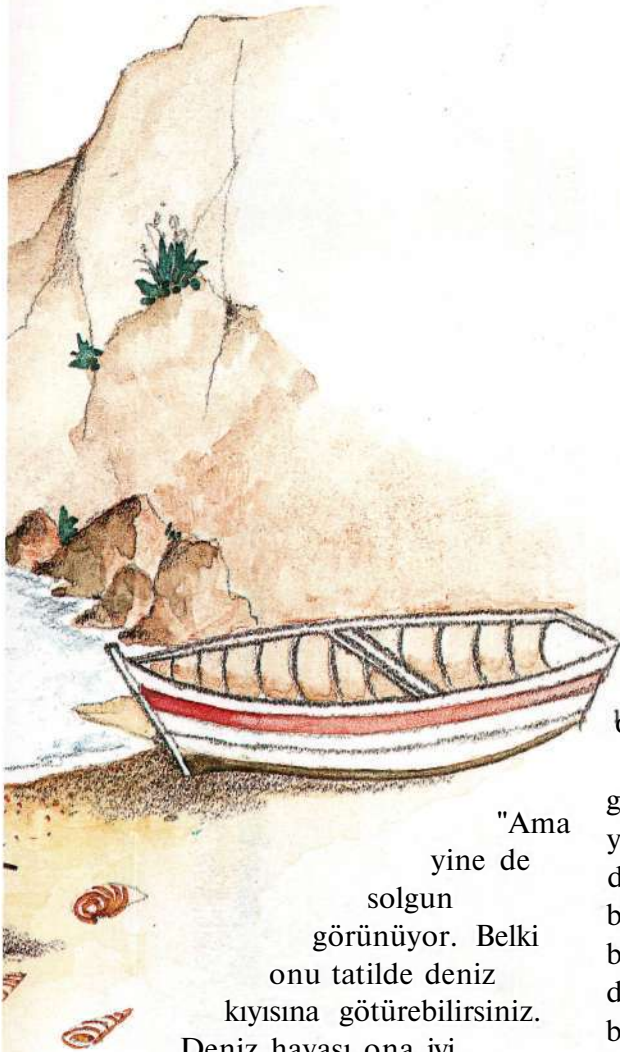

anne ve babasına şefkatle gülümseyecek, öldüğünde onun için yas tutmamalarını söyleyecekti. Bu acıklı sahne aklına gelince bir iki damla gözyaşı dökerek, "Ne romantik," diye düşündü.

O sırada annesi, yüzünde neşeli bir gülümsemeyle içeri girdi. "Haydi

Sarah Jane, ilaç zamanı." Sarah Jane yine içini çekti. Şu anne-babalar neden sizin hayal ettiğiniz gibi davranmazlar ki?

Bu olaydan kısa bir süre sonra Sarah Jane kendini çabucak toparladı. Doktor, ona okula gidebileceğini söylemişti. Anne ve babasına da,

"Ama yine de solgun görünüyor. Belki onu tatilde deniz kıyısına götürebilirsiniz. Deniz havası ona iyi gelecektir," demişti. Böylece annesi ve babası, yazın deniz kenarında küçük bir kulübe kiralamaya karar verdiler.

Bir akşamüstü, Sarah Jane arkadaşı Toddy ile parkta oynarken ona bu planlarından söz etti.

"Çok şanslısın," dedi Toddy. "Ben bütün yaz boyunca bu sıkıcı kentte

kalmak zorundayım." Sıkıntılı görünüyordu. Sarah Jane onun bu haline üzölmüştü. Birden canlanarak: "Bir fikrim var," dedi. "Bizimle gelip kalman için annenden izin istesek nasıl olur?"

"Sence buna izin verir mi?" dedi Toddy. O feci doğum günü partisini anımsamıştı.

"Neden olmasın? Sormanın zararı yok," dedi Sarah Jane.

Toddy'nin annesi bu fıkirden hoşlanmıştı. "Gerçekten de bu yaz bir yerlere gidecek durumda değiliz." Sarah Jane'nin annesi de bu planı onayladı. Böylece Toddy'nin tatilde onlarla iki haftayı birlikte geçirmesine karar verildi.

Sarah Jane'in tatilinin on birinci günüydü. Toddy ile birlikte yüzüyorlardı. Sarah Jane yüzmeyi daha o yaz öğrenmişti. Toddy ise iyi bir yüzücüydü. İki çocuk şimdi, sahil boyunca suya atmak için düz taşlar ve deniz kabuğu arayarak dolaşmaya başlamışlardı. Sık sık durup ayaklarını kayalardaki havuzcuklara sokuyor ve taşların altına kaçışan minik balıkları izliyorlardı.

"Zavallı küçük şeyler, bizim birer canavar olduğumuzu düşünüyorlardır," dedi Sarah Jane.

Birikintilerin birinde iki kahverengi yengeç besleniyordu. Kıskaçlarıyla yeşil deniz yosunundan parçalar koparıp ağızlarına tıkıştırıyorlardı.

"Yemek yeme görgüsünden haberleri yok," diyerek onlara gülen Toddy; "Biz böyle iki elimizle yemeye kalksak insanlar hakkımızda neler düşünür, merak ediyorum," dedi.

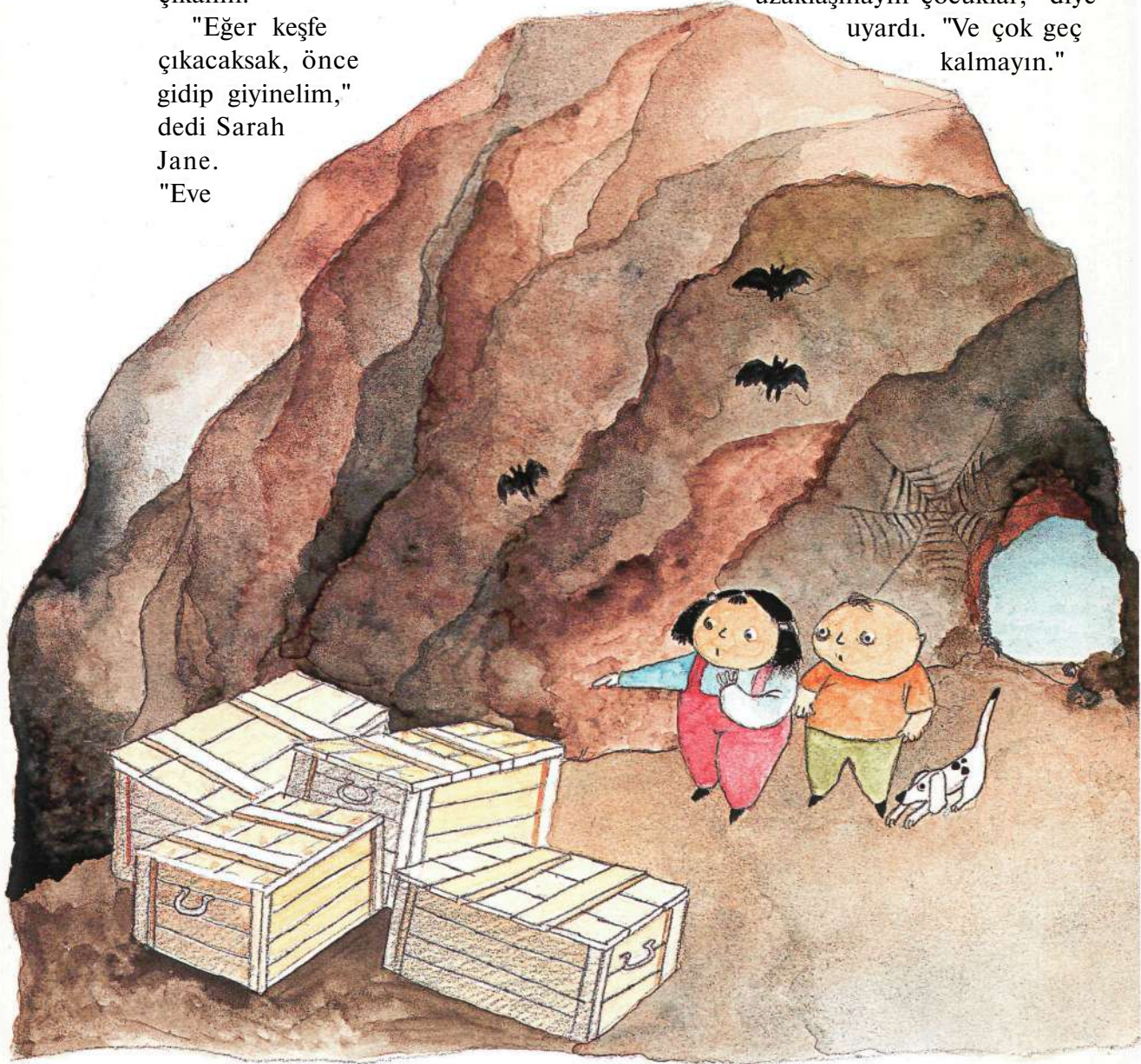
Biraz sonra Toddy, "Yalnızca iki günümüz kaldı," dedi. "Haydi keşfe çıkalım."

"Eğer keşfe çıkacaksak, önce gidip giyinelim," dedi Sarah Jane.
"Eve

dönelim, yanımıza birkaç sandviç alırsak piknik yapabiliriz. Fido'yu da götürelim keşfe bayılır."

Sarah Jane'nin söylediği gibi yaptılar.

Annesi Sarah Jane'nin eline bir paket sandviç verirken, "Çok uzaklaşmayın çocuklar," diye uyardı. "Ve çok geç kalmayın."

Çocuklar, fazla uzaklaşmayacakları ve geç kalmayacaklarına söz verip yola koyuldular. Fido mutlulukla havlayarak yanlarında koşuyordu. Güneş denizin üstünde dans ediyor, yukarıda martılar kumsal boyunca koşar gibi uçuyorlardı. En uzak noktaya, kayalık bir burnun körfezin eğimini kestiği yere ulaştılar. Daha önce hiç bu kadar uzağa gitmemişlerdi. Şimdi ise, arkada uzanan kıyıyı görebilmek için kayalardan yukarı tırmanıyorlardı. Burası kumluk değildi. Kayalar kıyıya kadar düşmüştü. Deniz suyu gri çakıl taşlarının ve kayalardaki birikintilerin üzerinde yavaşça gidip geliyordu. Çocuklar bir süre deniz kıyısında yürüdüler.

Sonra Toddy: "Bakalım kayaların tepesine tırmanabilecek miyiz?" diye sordu. Sarah Jane, kendisinin ve Fido'nun bunu başarabileceğinden pek emin değildi. Ama Toddy bunu yapacaksa, 'ben yapamam' diyemezdi kuşkusuz. Böylece çıkmaya başladılar.

Yolun yarısında, Toddy önden seslendi; "Bir mağara buldum."

"Görmek istiyorum. Bekle beni," diyen Sarah Jane soluksuz kalmıştı. Toddy bu yüzden o yetişene dek, bir kayanın üstünde ayaklarını sarkıtıp oturdu. Kayaların altında gerçekten de, belli bir uzaklığa dek devam eden karanlık bir boşluk vardı.

"Hadi gel, içeri girelim!" dedi

Toddy.

Sarah Jane, "İp getirmiş miydin?" diye sordu. Mağaralarda kaybolanlar hakkında bazı şeyler okumuştı.

"Ne için?"

"İpin bir ucunu bir taşa, ya da dışarıda bir yere bağlayacağız, öbür ucunu da biz tutacağız. Böylece dönüş yolunu bulacağız," diye açıkladı.

"Saçmalama! O kadar derin olduğunu sanmıyorum. Delikten gün ışığını görebiliriz. Hem zaten ipimiz de yok."

Böylece aşağı indiler.

Önce hiçbir şey görmediler. Gözleri karanlığa alışınca buranın geniş bir mağara olduğunu fark ettiler. Her yer bomboştu, ama dikkatlice bakınca, arkada bir geçide açıldığını tahmin ettikleri karanlık bir giriş gördüler.

"Bakalım nereye açılıyor?" dedi Toddy.

"Bunu öğrenmek zorunda mıyız?"
; 'Hadi!'"

İçeri girdiler. Burası oldukça karanlıktı ve kötü kokuyordu. Birden Sarah Jane'in yüzüne bir şey çarptı.

"İmdat!"

"Bu yalnızca bir yarasa, aptal!" dedi Toddy. "Burada bunlardan çok vardır." Yollarına devam ettiler. Biraz daha gidince bir başka geniş mağaraya vardılar. Fakat bu, ilki kadar boş değildi. Bir köşede, birçok büyük tahta sandık ve kutu yığılıydı. Çocuklar, kutulara doğru yaklaştılar.

Toddy, bir tanesinin kapağını kaldırdı ve şaşkınlıkla bağırdı:

"Silahlar!"

Sarah Jane de göz attı.

"Bunları buraya kim koymuş olabilir?"

"Bunları buraya koyanlar, kimsenin bilmesini istemiyorlar, bu kesin."

Toddy, televizyondaki macera

filmlerinin çoğunu izlemişti.

"Bu durumda birilerine haber vermeliyiz," dedi Sarah Jane.

O sırada dış mağaradan geçide doğru yaklaşan ayak sesleri duyuldu. Çocuklar birbirlerine baktılar. Saklanacak hiçbir yer yoktu. Sandıklar duvarın önüne diziliydi ve kaldırılamayacak kadar ağırdı. Ama sandıkların üzerinde, çatıdaki bir delikten ışık sızdığını gördüler. Sandıkların tepesine çıkabilirlerse, deliğe tırmanabilirlerdi. O sırada iki adam mağaraya girdiler ve çocukları görerek kızgın bir sesle bağırdılar:

"Orada ne yapıyorsunuz?" Çabuk buraya gelin!"

Sarah Jane onların bakışlarını hiç beğenmemişti.

Sandıkların en büyüğüne tırmandı ve deliğin kenarına ulaştı.

Toddy,

hemen arkasındaydı, ama birdenbire ayağı kaydı, gevşek bir taşa takılıp düştü ve bileğini burktu. Adamlardan biri onu yakaladı. Diğer yumruğunu Sarah Jane'ye doğru sallayarak bağırdı:

"Hey sen!"

Adam ona yaklaşmaya çalıştı, ama Fido öfkeyle horlayarak dişlerini

adamin paçasına geçirdi. Adam tökezledi ve ayağını sıkıca tuttu. Fido onu bırakıp Sarah Jane'in yanına zıpladı. Sarah Jane delikten geçmeye çalışırken Fido'yu da çekiyordu. Bir dakika sonra gün ışığına çıkmış, çimenlerin üzerinde derin

"Yapılacak tek şey var Sarah Jane. Çabucak yardım getirmelisin!"

derin soluyordu. Sonra ayaklarının üzerinde doğruldu. Bir dakika sonra arkasından geleceklerini biliyordu. Ama delik onların sığabileceği kadar büyük değildi. Mağaranın içinden geçmeleri gerekecekti. Peki Toddy'yi nasıl kurtaracaktı?

Acaba Jack Amca olsaydı ne derdi? Konuştuğunu duyar gibiydi:

Sarah Jane, "Hadi gel Fido!" dedi ve koşmaya başladılar. Burnunu çekerek sahile indi, ama yumuşak kum koşmasını zorlaştırıyordu. Bunun büyük bir eğlence olduğunu sanan Fido ise yanında koşuşturuyordu. Sarah Jane, "Kumsal hiç bu kadar uzun gelmemişti bana," diye düşündü. Sanki eve hiç ulaşamayacaktı.

Sonunda tökezleyerek ve zorlukla konuşacak kadar nefessiz kalarak eve vardı.

Sarah Jane'i ilk gören, onlarla birlikte birkaç gün geçirmeye gelen Jack Amca oldu.

"Jack Amca, Toddy'i kurtarmalıyız!" dedi Sarah Jane telaşla.

"Niçin? Toddy'e ne oldu?"

"Adamlar onu yakaladılar. Silahları da var. Kutular dolusu..."

Jack Amca her zamankinden daha çok ciddi görünüyordu. "Bunu kendi başımıza çözemeyiz Sarah Jane. Polise telefon edeceğim."

O sırada Sarah Jane'in annesi görüldü. Sarah Jane annesine bütün öyküyü anlattı.

"Eğer Toddy'ye bir şey olursa annesi bize ne der?" Sarah Jane'in annesi çok endişeliydi.

Polisler geldiği zaman, mağaranın yerini göstermesi için Sarah Jane'i de birlikte götürceklerini söylediler. Annesi bundan hiç hoşlanmamıştı, ama Jack Amca, "Ben de geleceğim!" diyerek arabaya atladı. Papağanı Polly de uçup dizlerinin üstüne kondu. Jack Amca şaşırان polisler açıklama yaptı: "Yalnız kalmaktan hiç hoşlanmaz." Ardından Fido da içeri atladı. Ve olay yerine gitmekte olan polisler bir anda kendilerini küçük bir kız, tahta bacaklı bir adam, küçük bir köpek ve bir papağanla birlikte aynı arabanın

içinde buluverdiler.

"Bu kurallara hiç uygun değil!" dedilerse de tartışacak zaman yoktu.

Mağaranın olduğu uçuruma ulaştıkları zaman, polisler mağaranın önüne gitmek için kayalara tırmanmaya başladılar. Jack Amca Sarah Jane'e dönerek, "İkimiz tepeye gidip senin çıktığın deliğe bir göz atalım," dedi. Polly ve Fido ile birlikte, deliğin ağzına doğru sürünerek ilerlediler. Aşağıdaki adamların konuştuklarını duyabiliyorlardı.

Bir tanesi, "Buradan çıkmanın zamanı geldi," dedi. "Hadi bakalım sen de bizimle geliyorsun."

"Hayır gelmiyorum!" diye bağırdı Toddy. Adam zalim bir kahkaha attı; "Evet geliyorsun. Bir daha hiç kimse senden haber alamayacak," dedi. İtişip kakışma sesleri duyuldu ve ortalığı bir sessizlik kapladı.

Sarah Jane neredeyse ağlamak üzereydi. "Ön taraftaki mağaraya gitmiş olmalılar. Jack Amca, sence polis zamanında yetişebilecek mi?" Ama polisin zamanında yetiştiği belliydi. Birkaç dakika sonra adamlar kızgınlıkla söverek geri geldiler. "Yukarıdan çıkacağız. Kaybedecek zamanımız yok. Çocuğu götürmeyiz. En iyisi onu kafasından vurmak," diye konuşuyorlardı.

Tam o anda Jack Amca Polly'i yakalayıp delikten içeri itti, o da

öfkeyle bağırarak mağaraya uçtu. Fido havlıyor, Jack Amca bağırıyordu. Adamlar şaşkınlık içindeydi, ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Aynı anda polisler mağaradan içeriye girdiler.

"Eller yukarı! Polis!"

Birkaç dakika içinde adamlar kelepçelenerek etkisiz hale getirilmiş, mağaradan sırayla çıkarılmış ve polis arabasının arka koltuğuna tıklılmıştı. Toddy de yukarı tırmanarak Jack

Amca ve Sarah Jane'e katıldı.

Bu arada iki polis mağaradaki kutuları inceliyorlardı.

"Bir süredir bu adamları arıyorduk," dedi şefleri. "Ama malzemeleri nereye sakladıklarını bilmiyorduk. Şimdi sizin sayenizde hepsini ele geçirdik çocuklar."

"Ve Polly'nin yardımıyla," dedi Jack Amca.

"Ve Fido'nun," dedi Sarah Jane.

"İpucu"

macera

Gizlendiğim yerden doğrulunca bir iki kurbağa Cup! Cup! sesleri çıkararak suya atladı. Tam ayağımın dibinde ise Ayşegül'ün kaybolmadan önce elinde tuttuğu mavi bigudi duruyordu. Eğilip elime aldım. Tertemizdi. Yani bu pis ortamdaki her şey gibi çamurlu ve küflü değildi. Bu ne demekti? Pis bir ortama bırakılan bir şey nasıl temiz kalabilirdi? Bundan çıkan sonuç şuydu: Bigudi buraya yeni bırakılmış olmalıydı. Belki dün akşam... Yani? Yani

Ayşegül'ün kaybolduğu akşam.

Ayşegül bizim yanımızdan, "Eve gidiyorum," diyerek ayrılmıştı. Ayrılmıştı ama hiçbirimiz gerçekten onun eve gittiğini görmemiştik. Elinde oynayıp durduğu mavi plastik bigudi ise işte şimdi benim elimdeydi.

Bu nasıl olabilirdi? Bu bigudi buraya nasıl gelmiş olabilirdi?

Hepimize olduğu gibi, buraya gelmek Ayşegül'e de yasaktı. Hatta, hepimize yasak olan şeyler genellikle Ayşegül'e iki kere yasaktı. Ayşegül'ün babası da annesi de yasaklar koymaya bayılırlardı. Aslında işin tuhaf olanı şuydu ki, Ayşegül de yasaklara uymaya bayılırdı. Yani tam birbirlerini bulmuşlardı. İşte bir de bu

açıdan bakılınca Ayşegül'ün bu girilmesi yasak olan sokağa girmesi, üstelik elindeki bigudiyi bırakıp

gitmesi mümkün değildi. Değildi, çünkü Ayşegül malına çok düşkün biriydi. Hiçbir zaman kalemini kaybetmez, silgisini düşürmez, çantasını yere koyup üstüne oturmazdı.

O zaman bu bigudi buraya nasıl gelmişti?

Gözlerim karanlığa iyice alışmıştı ve harabe izlenimi veren binanın aynı zamanda bir çöp yığını olduğunu da

Fatih Erdoğan

fark etmiştim. Kokuya alışmışım ama görüntü de dayanılmazdı. Dışarıyı dinleyip yavaşça çıktım. Babamın sesi gelmiyordu. Bigudiyi cebime koyup koşarak sokaktan çıktım. Orhan ve Mustafa aynı yerdeydiler. Aslı gitmişti. Beni görünce heyecanla, "Baban seni aradı! Nerdeydin?" diye bağırdılar. Parmağımı ağzıma götürüp, "Şşşşş!" sesi çıkardım. Merakla yerlerinden doğruldular. Sağa sola bakarak fısıldadım: "Bigudi!"

"Bigudi mi? Ne bigudisi?"

"Canım işte Ayşegül'ün bigudisi..."

"Ayşegül bigudi mi takıyormuş?"

Bunu soran Mustafa'ydı. Yüzünü buruşturmuştu yine.

"Hayır," diye tepindim. "Ayşegül bigudi takmıyor."

"Nerden biliyorsun?" diye diklendi Mustafa. "Hem niye fısıldayarak konuşuyorsun bakalım?"

"Anlamıyor musunuz, konu Ayşegül'ün bigudi takıp takmaması değil. Takıp takmadığını bilmiyorum. Ama taksaydı saçları kıvrıcık olurdu. Oysa biliyorsunuz saçları dümdüz..."

"Ve sarı..." dedi Mustafa. Uzaklara bir yerlere bakıyordu. Orhan karnına bir yumruk atınca toparlandı. Sözlerimi sürdürdüm.

"Konu şu: Dün Ayşegül'ün elinde tuttuğu mavi bigudiyi buldum!"

Birden yüzleri ciddileşti.

"Buldun mu? Hani?"

Hemen cebimden çıkarıp

burunlarına uzattım.

"İşte. Hem de nerede? Yıkık ahşap evin altında."

"Orda ne işin vardı?"

Tam o sırada babamın sesi duyuldu: "Nerdesin sen?"

Öfkeliydi. "Burdayım," dedim cılız bir sesle. Beni görünce rahatlamıştı. "Eve gidiyoruz, akşam oldu," dedi. Babamın beni sokaktan alıp eve götürmek gibi bir huyu yoktur aslında. Ama Ayşegül olayı hepsini korkutmuş olmalıydı.

Eve yürürken, "Baba," dedim, "Ayşegül'ü kaçırmış olabilirler mi?"

"Kaçırmışlar," dedi babam. "Belli oldu. Telefon edip fidye istemişler."

"Fidye mi?"

"Evet, fidye. Yani para. Ayşegül'ü serbest bırakmak için."

Şimdi babamın neden endişeyle beni aradığı anlaşılmıştı. İş çok ciddiye. Ayşegül'ün kaybolmadığı kesin olarak anlaşılmıştı. Aslı doğru tahmin etmişti. Elimle cebimdeki bigudiyi yokladım. Babama söz etse miydim? Ama birden o sokağa, hele o ev yıkıntısına girmemi nasıl açıklayacağımı bilemediğimi fark ettim. Zaten babam da pek konuşmaya yatkın değildi. Canının çok sıkıldığı alçak sesle bir türkü mırıldanmasından anlaşılıyordu. Babam öyledir. Çok sıkılınca türkü mırıldanır.

Atıf Amca, yani Ayşegül'ün babası,

karşımıza aniden dikildiğinde babam hâlâ türküsünü sürdürüyordu. Atf Amca bir süre babamın türküsünün bitmesini bekledi. Sonra da ekşi bir yüzle, "Hayrola komşu," dedi.

"Keyifler iyi..."

"Yoo yo," dedi babam. Sonra söyleyecek bir söz bulamadığı için, "Yeni bir haber var mı?" diye sordu.

"Yok komşu," dedi Atf Amca. "Komiser biraz zaman istedi, ama ben korkuyorum. İstenen parayı bulabilirim belki, ama ya yine de bırakmazlarsa kızımı. Öte yandan oyalanırsam ne olacağı da belli değil."

"Haklısın," dedi babam.

Babamın en sık kullandığı sözlerden biridir "Haklısın." Hep öyle söyler anneme, "Benim en sık kullandığım, ama asla duymadığım bir sözdür," der. Annem bu söz üzerine bile ona, "Haklısın," demez, "Nankör!" der.

Babam, "Haklısın!" dedi yine. "Çok zor bir durum, ama sabırlı olmaktan başka ne yapabiliriz? Komiser ne diyor?"

"Henüz bir şey söyleyemiyor. Bu civarda böyle bir olayla ilk kez karşılaşıyorlarmış. Bana bir sürü soru sordu. Borçlarımı, alacaklarımı, bunlarla ilgili şeyler işte. Benim bir düşmanım olduğunu sanmıyorum, ama belli olmaz ki..."

"Ben de sanmıyorum Atıfçığım," dedi babam. "Herhalde para için

yapılmış bir şey bu... Ayşegül'e bir şey yapacaklarını sanmıyorum."

"İnşallah," dedi Atf Amca.

Cebimdeki bigudiye sıkmaktan elim terlemişti. Eve girip yatağıma uzandım. Bigudiye baktım. Sıradan mavi plastik bir bigudiden başka bir şey değildi, ama şimdi ben bu plastik parçasına baktığımda Ayşegül'ün yüzünü görür gibi oluyordum. Gözlerimin önüne Ayşegül'ün karanlık yüzlü bir takım adamlarla boğuşması geldi. Ayşegül eve gitmek üzere bizden ayrılıyor. Elinde de bigudi. Sonra o sokağın başına geliyor, şu girmememiz gereken sokak. Tam o sokağın başında... Anlaşılan Ayşegül o sokağa giriyor, ama neden giriyor? Mutlaka bir nedeni olmalı. Diyelim, birileri çağırdı onu. Kim? Yaşlı bir adam olabilir mi? Kızım bir dakika buraya gelir misin?

I-ıh. Olmadı. Benim bildiğim Ayşegül böyle bir çağırışı hemen reddeder. O sokağa girmesi için mutlaka iyi bir nedeni olmalı. Belki de öylesine o yasak sokağa girmek istedi. Belki de yasak olduğu için özellikle girmek istedi. Sonra yolun sonlarına doğru birden başına bir çuval... Çılgık atmak istedi, ama ağzını kapadılar ve yıkık binanın içine çektiler. Elindeki bigudiye ise tam o sırada düşürdü... Olabilir miydi? Kim bilir? Ayşegül, sevgili Ayşegül neredesin?

sürecek...

BİLİMOYUN

FATİH ERDOĞAN

Bir önceki sayımızdaki "ekranda oluşan çizgiler" problemi epey kafamı kurcalamıştı. Nasıl oluyordu da benim gördüğüm bazı şeyleri başkaları göremiyordu? Çünkü hımmıladığım için benim gözüm titriyordu.

Böyle düşünürken Ozan'ın sesi duyuldu: "Baba beni göremez!" diye avaz avaz bağıırıyordu. Eliyle gözlerini kapamış, salonun ortalık yerinde ayakta duruyordu. Ben onu görüyordum tabii, ama o beni görmüyordu. Acar onun bu haline kahkahalarla gülüyordu. Hiç bozuntuya vermedik. Ozan elini gözlerinden çektiği zaman onu buluyor, gözlerini kapadığı zaman onu bulamıyorduk. Bu oyunu seviyordu.

"Gel şuna bir oyun yapalım," dedim Acar'a. Sevinçle yanıma geldi. Acar birilerine oyun yapmaya bayılır. Ona oyun yapılıncaya biraz bozulur, ama ne yapalım, bu da oyunun kuralı.

"Ne yapacağız?" dedi.

"Bana oyun kağıtları bul!" dedim. Hemen Selma'ya koştu. Bizim evde bir şey bulunması gerekiyorsa hemen Selma'ya koşulur. Kaybolan her şeyin, çorapların, terliklerin, tuzlukların, oyuncak arabanın kırık tekerleğinin, şemsiyenin, el kreminin, makasın, salata tabağının, temiz yastık kılıfının, kırmızı tükenmez kalemın yerini hep o bilir. Bir iki saniye sonra Acar elinde oyun kağıtlarıyla geldi.

Yaklaşık iki saat kadar uğraştıktan sonra, (iki saat sürdü çünkü bu iki saatin içine bir mısır patlatma, iki elma ve bir portakal soyma, biri çilek öteki vişne olmak üzere iki reçelli ekmek sürme, iki

çizgi film ve bir dizi izleme sığıdı) düzenlemem hazırды.

Biraz sonra evin her tarafına şu afişleri yapıştırmıştık:

Büyük gösteri

Sihirbaz hokus pokus acarus

dans eden oyun kartları gösterisi

Seyirciler, yani Ozan ve Selma yerlerini aldılar. Ozan Selma'nın kucağına oturup elinin başparmağını ağzının derinliklerine soktu ve iki yana titreştirerek emmeye başladı. Bu Ozan'ın uykusu gelince ve bir şey izlerkenki

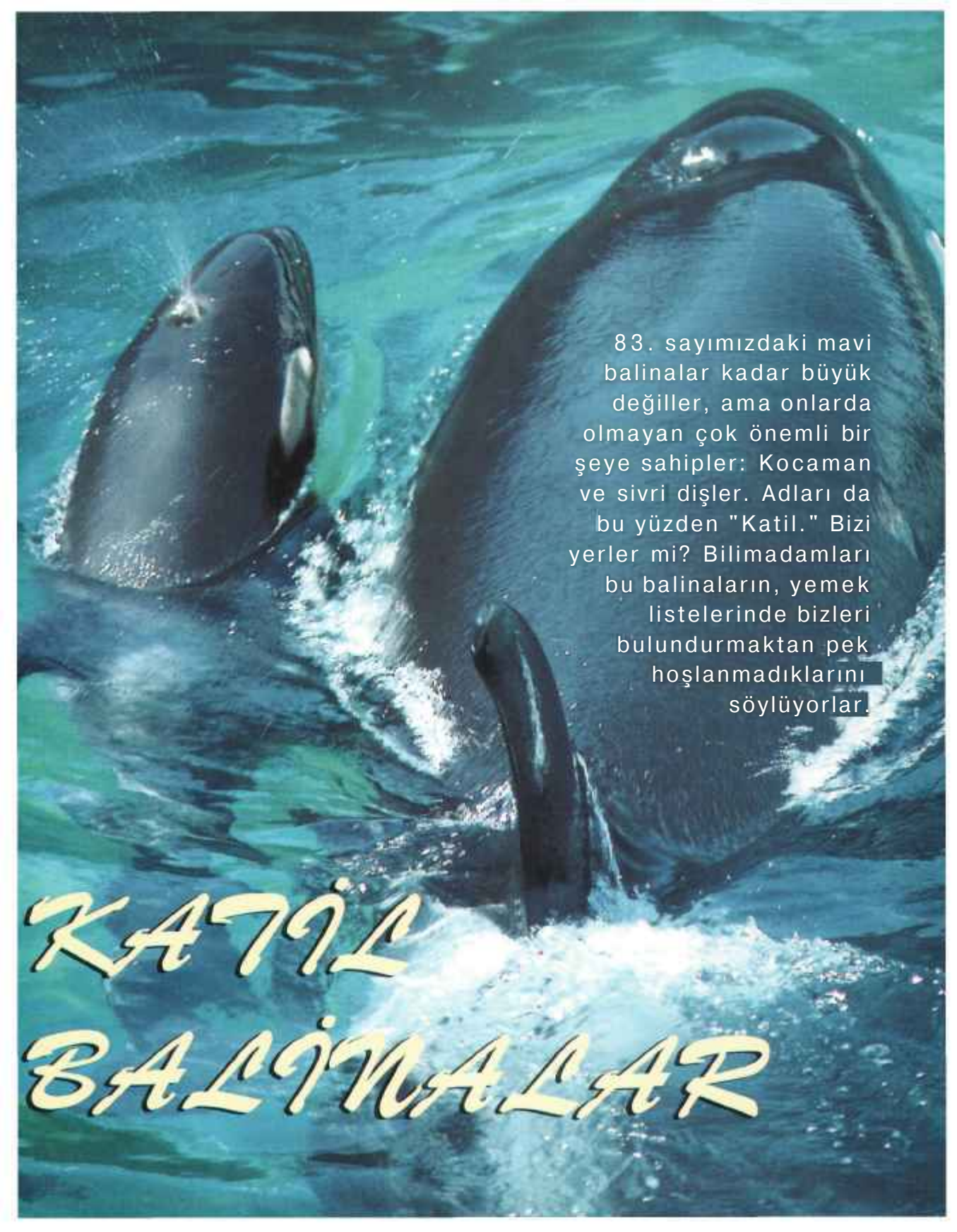
halidir. Ben de izleyicilerin arasında yerimi aldım. Az sonra ışıklar söndü ve alkışlarımız arasında sihirbaz hokus pokus acarus sahneye fırladı. Sahnede bir büyük kalemlığın içinde oyun kartları duruyordu. Sihirbazımızın elinde de uzun bir çubuk vardı.

"Sayın baylar ve bayanlar!" diye bağırdı sihirbaz. Sonra da, "Pardon, sayın baylar ve yalnızca bir bayan," diye düzeltti. "Şu görmüş olduğunuz oyun kartları canlıdır."

Ozan bu söz üzerine gözlerini kartlara dikti. Parmağını biraz havalandırıp yeniden ağzına soktu.

"Şu görmüş olduğunuz kartlar şimdi dans edecek!" dedi sihirbaz. Elindeki çubuğu kalemlığe yaklaştırdı. O da ne? Sihirli çubuk gerçekten sihirli olmalıydı, çünkü kartlar Kalemlığın içinde hoplamaya başlamışlardı. Bu nasıl olabilirdi? Görünürde elindeki çubukla kartlara arasında hiçbir ilişki olmadığı halde neden kartlar çubuk yaklaştıkça dans ediyorlardı? Yoksa bunun sırrı görme yeteneğimizle mi ilgiliydi?

Ne dersiniz?

A photograph of two killer whales (Orcinus orca) breaching the ocean surface. The whale on the right is larger and is in the process of a full breach, with its head and part of its back visible above the water. The whale on the left is smaller and is also breaching, with its head and part of its back visible. The water is a deep blue-green color, and there is a lot of white foam and spray around the whales' heads. The text is overlaid on the right side of the image.

83. sayımızdaki mavi balinalar kadar büyük değiller, ama onlarda olmayan çok önemli bir şeye sahipler: Kocaman ve sivri dişler. Adları da bu yüzden "Katil." Bizi yerler mi? Bilimadamları bu balinaların, yemek listelerinde bizleri bulundurmaktan pek hoşlanmadıklarını söylüyorlar.

KATİL BALINALAR

Adları korkunç: Katil!
İnsan şöyle
düşünüyor: Herhalde
bu hayvanlar önlerine gelen
herkesi, insanlar dahil, hemen
öldürüyor. Ama biliyoruz ki
katil balinalar yalnızca
karınlarını doyurmak için
öldürüyorlar. Bilimadamları
nedenini bilmiyorlar ama
katil balinalar insanlara
saldırmıyor. Dalgıçlar
çevrelerinde korkusuzca
dalabiliyor, onlara
yaklaşabiliyorlar.

Yetişkin bir katil balina bir
otobüs kadar büyüyebilir,
ama tabii bu yine de 83.
sayımızda işlediğimiz mavi
balinaların ancak üçte birine
yaklaşıyor. Yani katil
balinalar çok büyük
sayılmazlar. Hemen hemen
bütün okyanuslarda, daha çok
Antarktika yakınlarında yaşarlar.

Denizin karanlık derinliklerinde
yollarını ses sinyalleriyle saptarlar.
Çıkardıkları ince çığlıkların yansıyıp
geri gelmesi süresinden, karşılarındaki
nesnenin yalnızca uzaklığını değil, ne
olduğunu bile anlayabilirler.

Genellikle aile bireyleri olarak
birlikte gezerler. Anne, baba,
büyükanne, hala, dayı ve kuzenler aileyi
oluşturur. En büyük dişi, grubun
lideridir.

İkinci kahvaltısı!

*Zavallı deniz
arslanı sahilde
yaptığı romantik
yürüyüşün böyle
sonuçlanacağını
bilemezdi. Bu
fotoğrafın
çekilmesinden bir
iki saniye sonra
dev katil balinanın
kocaman ağzında
kayboldu.*

Bireylerden birinin başına bir iş
geldiğinde, örneğin hastalandığında
elbirliğiyle onu yüzeye taşıyıp hava
almasını sağlarlar.

Bebek balinalar da öteki memeliler
gibi annelerinden süt emer, ama biraz
daha farklı bir şekilde: Süt, annelerin
karınlarında bulunan yarıklarda birikir
ve buradan bebek balinanın ağzına,
annenin karın kaslarıyla püskürtülür.

Fotoğraflar ve bilgiler: National Wildlife Federation/Ranger
Rick Temmuz 1988.

TAVANARASINDAKİ ESKİ LAMBA ...

Fatih Erdoğan

ÇOCUKTUM LİFACIKTIM
BİR GÜN TAVANARASINA ÇIKTIM
TAVANARASI ESKİ EŞYA DOLUYDU.

TAHTA BİR SANDIĞIN HEYKEN DİBİNDE
ESKİ PÜSKÜ BİR LAMBA BULDUM

LAMBA ŞİNGİR MİNGİR ETTİ
BİRDEN
BİR TUHAF CİN ÇIKIVERDİ
İÇİNDEN

DEDİ Kİ : KULLINUZ BU LAMBADA HAPİSTİ
ÇOK ÇOK ESKİ BİR MASALDAN
İÇERDE ÇOK DÜŞÜNDÜM DE
HATALİYDİM EN
BAŞINDAN

"DİLE BENDEN Nİ DİLERSEN" DEMENİN
YOK BANA HİÇBİR ZARARI
ÇABUK BANA HİZMET EDİN
YOKSA YERSİNİZ DAVAGI!

ELİNİZE SAĞLIK, PİLAV PEK BİR GÜZELMİŞ
HELE KUZU FIDAN, KIVAMINDA KIZARMIS

AH NE KADAR NAZİKSİNİZ
KAHVE DE HAZIR İSTE
BENİMİKİ DE HAYAT MIYMIŞ
DARACIK LAMBANIN İÇİNDE.

ARTIK SIRA GELDİ GÜZELLİK İLKISUNA
YUMURTALI EKMEK LÜTFEN, İKİNDİ KAHAİLTISINA

DUR BAKALIM CİN AMCA, BU KADAR TEMBELLİK YETER
HADI SEN LAMBANA GİR, MASALLAR SENİ BEKLER.

İYİSİ Mİ BU LAMBA DURSUN YERLİ YERİNDE
BELKİ BİR GÜN YİNE ONA İŞİMİZ DÜŞER...

Eski ev sahipleriimiz...

Sıcak yaz güneşi, göl kıyısına doğru ağır ağır yaklaşmakta olan mastodon sürüsünü ısıtıyordu. Filden büyük, mamuttan biraz daha küçük olan mastodonların en yaşlısı acıyla suya eğildi. Birkaç ay önce bir avcının sapladığı mızrağın yeri sızlıyordu. Avcının elinden kurtulmuştu, ama mızrağın kırık ucu hâlâ kaburgalarının arasında saplı duruyordu.

Göl kıyısına geldiğinde usulca eğildi biraz su içti ve oracıkta öldü.

Göle bakan yamaçta duran insanlar mutluydu. Yaşlı mastodonun eti onları bir hafta idare ederdi.

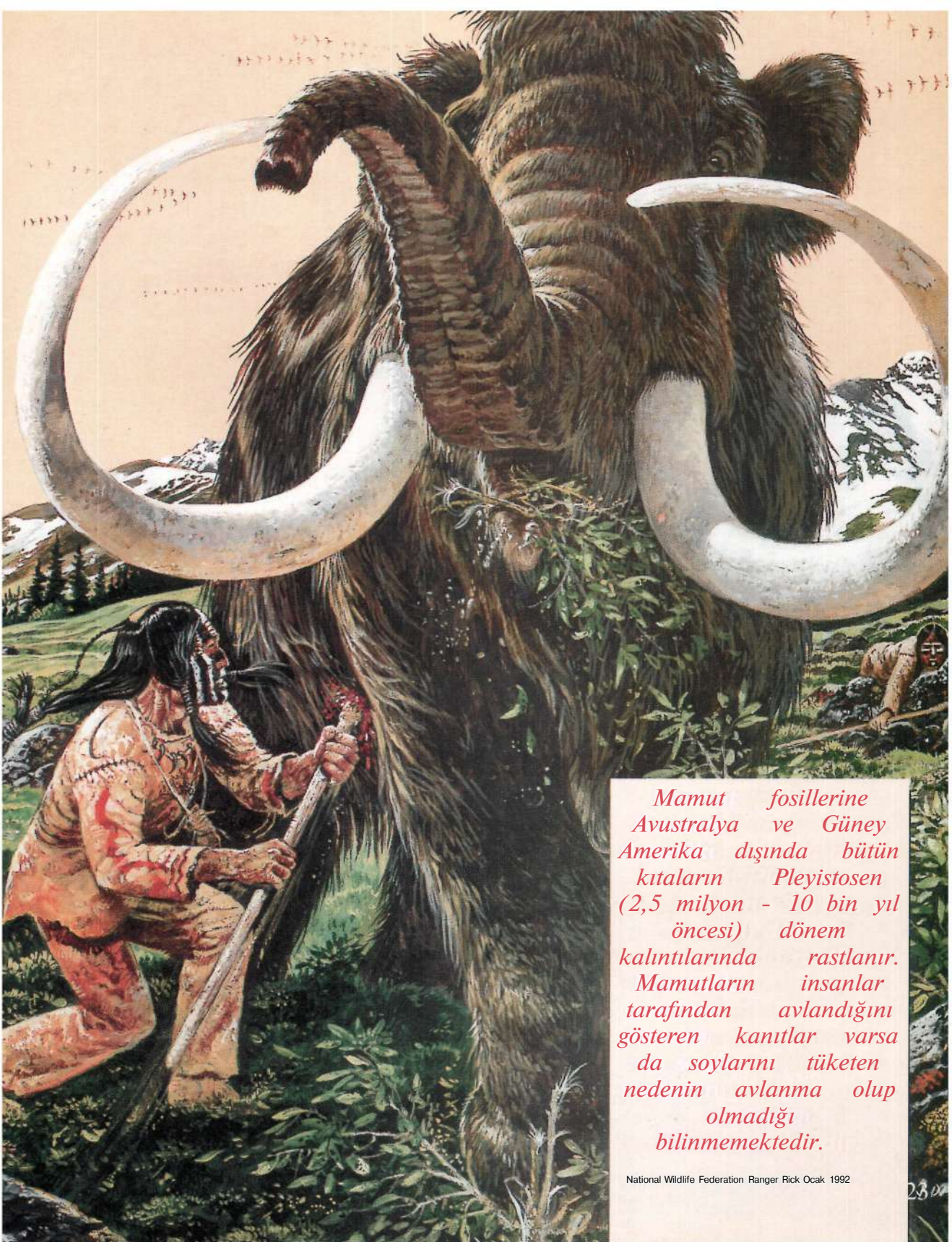
İnsanlardan artakalan kemikler çamura gömüldü. Bir sonraki yıl oraya gelenler mastodonla ilgili en ufak bir kalıntıya bile rastlamadılar. Yüzyıllar geçti, göl otlağa dönüştü.

12.000 yıl sonra 1977 yılı yazında Emanuel Manis adında bir çiftçi aynı otlakta hayvanlar için küçük bir havuz yapmaya karar vermişti. Tabii, binlerce yıl önce orada zaten bir göl olduğunu bilemezdi.

Kepçesinin ucu uzun ve kıvrık bir şeye çarpana kadar her şey yolunda gitti. "Bir ağaç kütüğü sanmıştım," diyordu Emanuel sonraları o günden söz ederken. "Ama sonra ayısından bir tane daha buldum. Bunlar dişti."

İşte önce bir mamut sanılan, daha sonra mamutun atası mastodona ait olduğu anlaşılan kalıntının bulunuşunun öyküsü. Mamutlarla mastodonların bazı önemli farkları var. Mastodonların kulakları küçük, bacakları ve dişleri kısa. Mamutların kafaları daha büyük, dişleri daha uzun, ön kısmı daha yüksek.

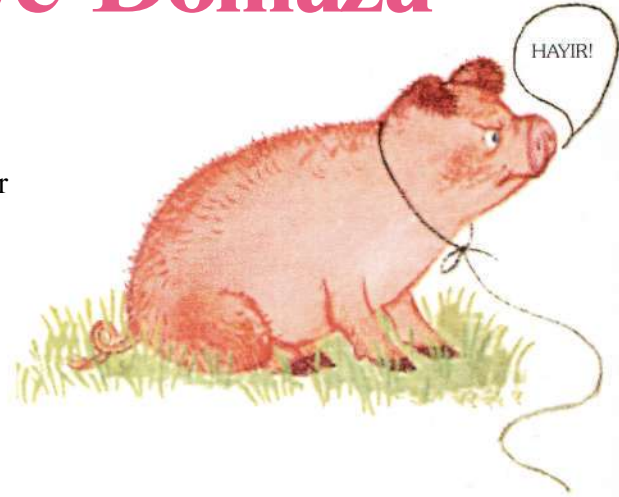
*Mamut fosillerine
Avustralya ve Güney
Amerika dışında bütün
kıtaların Pleyistosen
(2,5 milyon - 10 bin yıl
öncesi) dönem
kalıntılarında rastlanır.
Mamutların insanlar
tarafından avlandığını
gösteren kanıtlar varsa
da soylarını tüketen
nedenin avlanma olup
olmadığı
bilinmemektedir.*

Yaşlı Kadın ve Domuzu

Yaşlı bir kadın evini süpürürken eski püskü bir para bulmuş. "Bu da nesi?" demiş kendi kendine. "Bu parayla bir şey yapabilir miyim acaba?" diye düşünmüş ve pazara gidip bir domuz almaya karar vermiş.

Pazardan domuzu alıp evine dönerken, çitin önüne gelmiş. Fakat domuzcuk çitten atlamak istememiş.

Yaşlı kadın az ötede bir köpeğe rastlamış. Köpeğe, "Köpek kardeş domuzu ısırır mısın?" diye sormuş. "Çünkü domuzcuk çitten atlamak istemiyor ve ben evime gidemiyorum," demiş. Fakat köpek domuzu ısırmamış.

Yaşlı kadın biraz daha ilerde bir sopayla karşılaşmış. "Sopa sopa, git köpeğe vur," demiş. "Köpek domuzu ısırıyor, domuzcuk çitten atlamak istemiyor ve ben de evime gidemiyorum."

Fakat sopa köpeğe vurmamış.

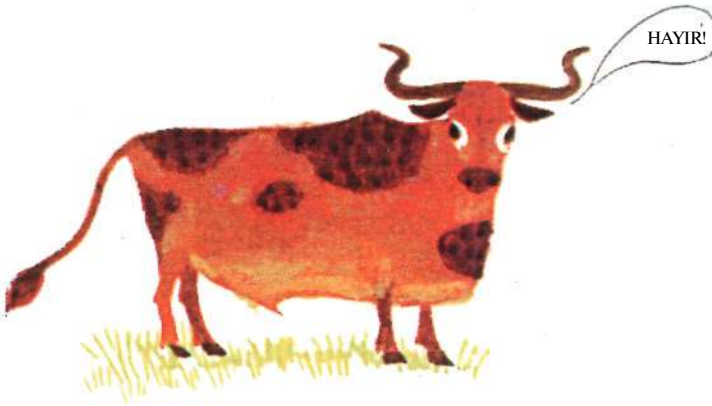
Yaşlı kadın az ötede ateşle karşılaşmış. Ateşe, "Ateş ateş, sopayı yak!" demiş. "Sopa köpeğe vurmuyor, köpek domuzu ısırıyor, domuz da çitten atlamıyor ve ben de evime gidemiyorum," diye dert yanmış.

Fakat ateş sopayı yakmamış.

Yaşlı kadın biraz ilerde suya rastlamış. "Su su, ateşi söndür!" demiş. "Ateş sopayı yakmıyor, sopa köpeğe vurmuyor, köpek domuzu ısırıyor, domuzcuk da çitten atlamıyor ve ben de evime gidemiyorum," demiş.

Fakat su ateşi söndürmemiş.

Yaşlı kadın az ötede bir öküzle karşılaşmış. Öküze, "Öküz kardeş, suyu iç!" demiş.

"Su ateşi söndürmek istemiyor, ateş sopayı yakmıyor, sopa köpeğe vurmuyor, köpek domuzcuğu ısırıyor, domuzcuk da çitten geçmiyor. Ben de evime gidemiyorum," demiş.

Fakat öküz suyu içmemiş.

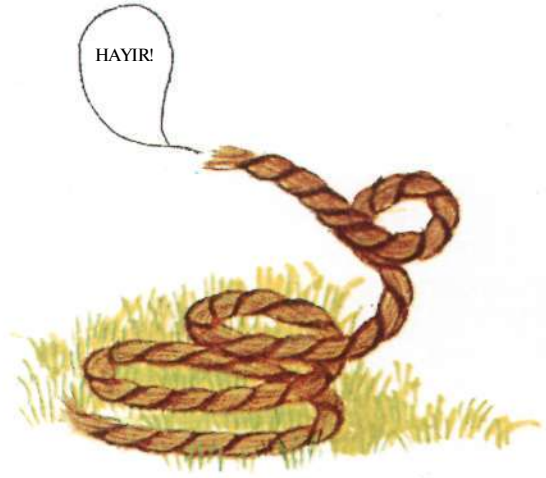
Yaşlı kadın az ilerde kasaba rastlamış. Ona, "Kasap Efendi, öküzü kes," demiş. "Öküz suyu içmiyor, su ateşi söndürmüyor, ateş sopayı yakmıyor, sopa köpeğe vurmuyor, köpek domuzu ısırıyor, domuz da çitten atlamıyor ve ben de evime gidemiyorum," diye dert yanmış.

Fakat kasap öküzü kesmemiş.

Yaşlı kadın az ötede halata rastlamış. Urgana, "Urgan urgan, kasabı asar mısın?" demiş.

"Kasap öküzü kesmiyor, öküz suyu içmiyor, su ateşi söndürmüyor, ateş sopayı yakmıyor, sopa köpeğe vurmuyor, köpek domuzu ısırıyor, domuz da çitten atlamıyor ve ben de evime gidemiyorum," demiş.

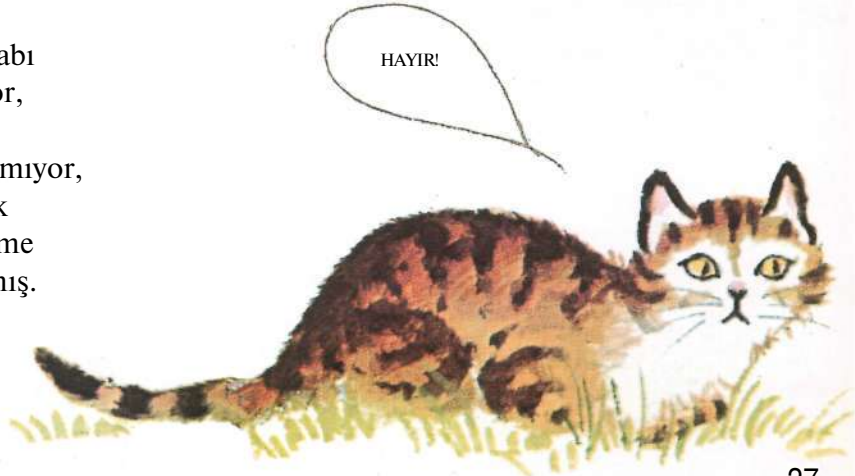
Fakat urgan kasabı asmamış.

Yaşlı kadın az ötede sıçanla karşılaşmış. Sıçana, "Sıçan sıçan, urganı kemir," demiş. "Urgan kasabı asmıyor, kasap öküzü kesmiyor, öküz suyu içmiyor, su ateşi söndürmüyor, ateş sopayı yakmıyor, sopa köpeğe vurmuyor, köpek domuzcuğu ısırıyor, domuzcuk da çitten atlamıyor ve ben bu akşam evime gidemiyorum," demiş.

Fakat sıçan urganı kemirmemiş.

Yaşlı kadın biraz ilerde kediye rastlamış. Kediye "Kedi kedi, sıçanı yakala," demiş. "Çünkü sıçan urganı kemirmiyor, urgan kasabı asmıyor, kasap öküzü kesmiyor, öküz suyu içmiyor, su ateşi söndürmüyor, ateş sopayı yakmıyor, sopa köpeğe vurmuyor, köpek domuzu ısırıyor. Ben de evime gidemiyorum," diye dert yanmış.

Kedicik yaşlı kadına, "Bana az ilerdeki ineğin sütünden bir tabak getirirsen, ben de sana sığıanı yakalarım," demiş.

Böylece yaşlı kadın ineğin yanına gitmiş. Fakat inek yaşlı kadına, "Bana az ilerdeki saman yığınınından bir avuç dolusu saman getirirsen, ben de sana sütümden veririm," demiş.

Bunun üzerine yaşlı kadın saman yığınınına gidip inek için saman getirmiş.

Kedi, sütü çabucak yalayıp içer içmez, sığıanı kovalamaya başlamış.

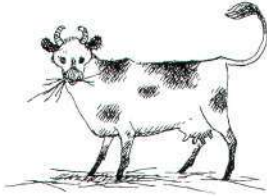
Sığıan urganı kemirmeye, urgan kasabı asmaya, kasap öküzü kesmeye koşmuş. Öküz suyu içmeye, su ateşi söndürmeye, ateş sopayı yakmaya, sopa köpeğe vurmaya, köpek domuzu ısırmağa başlamış ve domuzcuk hop diye çitin öbür tarafına atlayıvermiş.

Ve böylece yaşlı kadın, bu gece evine gidebilmiş. Masal da burada bitmiş.

Anonim

Türkçesi: Selma Erdoğan

Resimler: Gyo Fujikawa

Bütün Yaz

Ne güzel geçti bütün yaz,
Geceler küçük bahçede...
Sen zambaklar kadar beyaz
Ve ürkek bir düşüncede
Sanki mehtaplı gecede,
Hülyan, eşiği aşılmaz
Bir saray olmuştu bize;
Hapsolmuş gibiydim bense,
Bir çözülmez bilmede
Ne güzel geçti bütün yaz,
Geceler küçük bahçede

Ahmet Hamdi Tanpınar

BİR KİTAP BİR YAZAR SELMA ERDOĞAN

Her Güne Bir Masal

Derleyen ve Çeviren: Tarık Demirkan

Resimleyen: Feridun Oral

Yayı Kredi Yayınları, 1998

Tam bir hazine! Dünyanın tüm ülkelerinden, her gün yatmadan önce okunabilecek kısa kısa masallar. Hem Türkçesi, hem resimleriyle, hem de sapasağlam cildiyle 510 sayfalık bir eser. Aşağıda bir örneğini sunduğumuz masalların her birinin üzerinde bir tarih var. Ayın kaçında iseniz o günün masalını okuyup öyle uyuyacaksınız. Bu kitabı mutlaka edinmelisiniz.

Küçük Sevimli Köpek ve Eşek

Evin eşiği küçük sevimli köpeği fena halde kıskanıyormuş. Köpek evin bütün odalarına girebilir, ev halkıyla oynayabilir, onlarla koşuşup kucaklarına atlayabilir, yaramazlık yapabilir, ama bütün bunlara karşın en lezzetli

yemeklerle beslenilmiş.

Eşek ise eve sokulmaz, oynamasına izin verilmez, en ağır yükler altında ezilir ve üstüne üstlük deve dikeniyiyle beslenmek zorunda kalırmış.

Doğal olarak halinden memnun değilmiş. Bir gün köpeğe sormuş:

"Dostum, seni neden bu kadar çok severler?"

"Çünkü ben iki ayağımın üstünde kalkar, kuyruğumu sallar, ellerini yalarım. Benim bakışlarımdan, havlamamdan, onlarla oyun oynamak istediğimi görürler. Benim onları sevdiğimi kavrarlar. Böylece onlar da beni severler."

Eşek bu yöntemi denemeye karar vermiş. Ertesi gün evin hanımı mutfakta yemek yaparken kapıyı açık gören eşek eve girmiş. Sessizce mutfığa ilerlemiş, iki ayağının üzerine kalkıp kuyruğunu sallamaya başlamış. Bu arada da sevdiğini belirtmek için bağırmaı da ihmal etmemiş. Ama eşekler köpek gibi havlayamazlar ki! Mutfakta arkasında iki ayağı üzerine kalkan bir eşiğin anırtısıyla akli çıkan kadın korkudan beş tabağı birden kırmış. Ama sonra, korkusunu yenince, eline aldığı süpürgeyle eşiğe öyle bir dayak atmış ki, zavallı eşek bir hafta kendine gelememiş.

Eşek bir hafta boyunca köpeklerle aynı şeyleri yaptığı halde, kendinin neden hor görüldüğünü düşünmüş. Ama yanıtını bir türlü bulamamış.

Unutulmaz bir yeni yıl armağanı...

Ekonomik Takım:

13 kitap

(11 tanesi 3. hamur kağıda basılmış,
tamamı karton kapaklı.)

9.700.000 TL yerine
6.400.000 TL

Lüks Ciltli Takım

11 kitap

(Birinci hamur kağıda, sert
mukavva ciltli.)

16.750.000 TL yerine
11.000.000 TL

Kitap Kurdu Dizisi'nde yer alan kitaplar
ilköğretim dönemi yaş grubuna yöneliktir. Özel
indirimli fiyatlarımıza nakliye dahildir. Ocak
1999 sonuna kadar sürecek olan bu
kampanyamızdan yararlanmak için lütfen
0212-252 63 75 veya 0212-252 63 76
numaralı telefonlardan **Selma Erdoğan** veya
Zeynep Bastem'i arayınız.

Bazı şeyler eskimez...

Kırmızıfare'ler postayla gelir.
Okunur. Saklanır. Arada bir
yeniden okunur, ama asla bir
kenara atılmaz. Kitaplığın baş
köşesinde durur. Ciltlenir ve
saklanır; kardeşler okusun
diye...

Kırmızıfare eskimez...

Çok az armağan Kırmızıfare
aboneliği kadar kalıcı ve
anlamlıdır...

0212 252 63 75

MAVİBULUT YAYINLARI
Yeniceci Cad. 33/21 Etiler Ap. Kat:4
Göktürk/Beşiktaş 80060 İstanbul
Tel: (0212) 252 63 75-76
Faks: (0212) 244 08 60
mavibulut@superonline.com

ISSN 1300-3291-12
86
9 771300 329115